

8. LUKU

UUDEN LUOMUKSEN SAPATTI ELI LEPO

Muutos Jumalan menettelytavassa rististä lähtien – Apostolien saarnaaminen synagoogissa sapattina ei merkinnyt juutalaisen sapatin, eli juutalaisen järjestelmän, sitovuutta Uudelle Luomukselle – Rakennus, jossa joku saarnaa evankeliumia, ei vaikuta sanomaan – eikä päiväkään sitä tee – Kuinka viikon ensimmäistä päivää alettiin pitää kristittyjen sapattipäivänä – Sen pitäminen alkoi kauan ennen Konstantinuksen aikaa – Ylösnoussut Herra ilmestyi melkein aina viikon ensimmäisenä päivänä – Viikon ensimmäisen päivän yleinen viettäminen sapattina kiitollisuuden ilmaus – Se ei kuitenkaan ole jumalallinen toimenpide – Ranska ja luku seitsemän – Israelin sapatti esikuvallinen – Milloin Uuden luomuksen sapatti alkaa ja kuinka se jatkuu

TUTKISTELUISTAMME edellisessä luvussa saimme päteviä todisteita, ettei niillä, jotka ovat Kristuksessa Jeesuksessa, ole muuta lakia kuin kaikki käsittävä rakkauden laki. Näemme aivan selvästi, ettei uusi luomus, hengellinen Israel, missään merkityksessä ole lakiliiton alainen, joka ”rikkomusten tähden lisättiin” 430 vuotta sen liiton jälkeen, jossa uusi luomus on armoitettu siinä rakastetussa. On totta, että Herramme Jeesus lihansa päivinä tarkasti vietti viikon viimeistä päivää Moosekselle annetun lain mukaisesti, vaikkakaan ei muutamien kirjanoppineiden ja farisealaisten vääristelyjen käsitteiden mukaisesti. Sen hän teki, koska hän lihan mukaan oli juutalainen, Moosekselle annetun lain alaiseksi syntynyt ja sen tähden sen vaatimusten alainen. Hän täytti lain, niin kuin apostoli sanoo, ”naulaten sen ristiin” – siten tyhjäksi tehden sen itselleen ja kaikille juutalaisille, jotka hänen kauttaan tulevat Isän luokse. Kaikki juutalaiset, jotka eivät ole vastaanottaneet Kristusta, ovat vielä lakiliittonsa jokaisen säännön ja määräyksen sitomat, ja niin kuin apostoli selittää, heitä ei voida vapauttaa siitä ilman että ottavat vastaan Kristuksen lain täytäntönä – uskon kautta. – Room. 10:4

Mitä tulee pakanoihin, olemme jo nähneet, etteivät he koskaan ole olleet Moosekselle annetun lain alaisia, ja niin muodoin heitä ei voitu vapauttaa siitä; ja me olemme jo nähneet, että Herramme Jeesus, uusi luomus, joka sikisi kasteessaan ja ylösnoustessaan syntyi hengestä, oli Aabrahamin vastakuvallinen siemen ja kaikkien Aabrahamille annettujen lupauksen perillinen; ja että sekä juutalaiset että pakanat, jotka uskon kautta tulevat Kristuksen luokse ja Isän luokse hänen kauttaan, kun he sikiävät pyhästä hengestä, laskeaan myös uuteen luomukseen kuuluviksi ja Jeesuksen kanssaperillisiksi Aabrahamin kanssa tehdyssä liitossa, josta ei yksikään jäsen ole jäljestäpäin lisätyn Mooseksen kautta annetun lakiliiton alainen. Niin muodoin vaikka ihminen Kristus Jeesus oli lain alainen ja oli velvollinen pitämään seitsemännen päivän osana laista, sellaiset velvollisuudet lakkasivat lakia kohtaan, sekä hänen seuraajiinsa että häneen itseensä nähden, heti kun hän oli kuollut ja tehnyt vanhurskaan ja oikeudenmukaisen lopun laista kaikille juutalaisille, jotka ottivat hänet vastaan, ja jotka hänen kauttaan kuolivat lakiliitolle.

Sen tähden ei ole hämmästyttävää huomata, että apostolitkin tarvitsivat hieman aikaa käsittääkseen täydelleen siirtymisen merkityksen lakiliitosta armotalouteen – evankeliumikauteen. Samoin näemme, että tarvittiin useampia vuosia, ennen kuin he täydelleen oppivat ymmärtämään, että väliseinä juutalaisten ja pakanain välillä oli kaadettu Kristuk-

sen kuolemassa, ja ettei pakanoita siitä lähtien pidettäisi saastaisina sen enempää kuin juutalaisiakaan — koska Jeesus Kristus Jumalan armosta oli maistanut kuoleman kaikkien ihmisten edestä, ja kuka tahansa, joka tästälähin tahtoi lähestyä Isää, juutalainen tai pakana, saattoi tulla vastaanotetuksi hänen kauttaan — tulla armoitetuksi rakastetussa. Vieläpä monta vuotta apostolikokouksen jäljestäkin, jossa Pietari ja Paavali todistivat Jumalan armosta, joka oli annettu pakanoille, ja pyhän hengen lahjoista, kielillä puhumisista ym., samanlaisista kuin ne, jotka seurasivat pyhän hengen vuodattamista juutalaisten yli helluntaina, huomaamme, että Pietari vielä epäili ja mukautui siihen määrin juutalais-kristittyjen ennakkoluuloihin, että hän vetäytyi pois kääntyneistä pakanoista pitäen heitä vielä saastaisina. Tämän johdosta hän sai nuhteita apostoli Paavalilta, joka lopulta käsitti koko uuden talouden merkityksen paljon selvemmin kuin toiset apostolit. Jos siten apostoli tarvitsi nuhteita päästäkseen juurtuneesta ennakkoluulostaan, voimme helposti ymmärtää, että kääntyneiden joukko (melkein kaikki juutalaisia) monen vuoden aikana oli melkoisesti hämillään täydellisesti muuttuneen Jumalan menettelytavan suhteen, joka johtui rististä.

Juutalaisten tapoihin niin hyvin Palestiinassa kuin niidenkin kesken, jotka olivat hajaantuneet ympäri maailmaa, kuului sapatin viettäminen, jota — vaikka se alkujaan ei ollutkaan aiottu olemaan muuna kuin lepopäivänä eli pysähdyksenä työstä — alettiin aivan luonnollisesti käyttää lakikirjojen ja profeettain lukemiseen, sekä kehottamiseen synagogissa. Sinä päivänä Palestiinassa suljettiin kaikki liikkeet, ja oli aivan luonnollista, että juutalaiskristityt kokoontuivat sapattina tutkimaan lakia ja profeettoja nähdäkseen niiden alkavaa täyttymistä Kristuksessa ja kehottaakseen toisiaan kestäväisyyteen, etenkin kun näkivät päivän lähestyvän — Herran suuren päivän, tuhatvuotispäivän, kaiken ”ennalleenasettamisajat, joista Jumala on ammoisista ajoista asti puhunut pyhien profeettainsa suun kautta.” Apostolit ja evankelistat, jotka matkustivat Palestiinan ulkopuolella, tapasivat avonaisimmat korvat evankeliumille niiden juutalaisten keskuudessa, jotka jo odottivat Messiasta; ja he huomasivat parhaiksi tilaisuuksiksi saavuttaa näitä heidän tavalliset kokouksensa seitsemäntenä päivänä. Jumalan ilmestyksessä ei myöskään ollut mitään, mikä esti heitä saarnaamasta evankeliumia seitsemäntenä päivänä enemmän kuin ensimmäisenä tai minään muunakaan viikon päivänä. Voimme todella olla aivan varmat siitä, että ensimmäiset evankelistat saarnasivat sanaa alituisesti — mihinkä he tulivat, kaikissa tilaisuuksissa kaikille, joilla oli korvat kuulla.

Apostoli, joka selitti, että Kristus oli tehnyt lopun lakiliitosta uskovaisten juutalaisten suhteen naulaten sen ristiin, ei sanallakaan sanonut ensimmäiselle seurakunnalle, mikäli kertomukset osoittavat, mistään laista, eli pakosta, erityisesti seitsemännen päivän tai jonkin muun viikon päivän pitämisen suhteen. Päinvastoin he seurasivat tarkasti sitä ajatusta, että seurakunta on uusi luomus, alkuperäisen liiton alainen, ja että uusi luomus sellaisena lasten huonekuntana ei ole lain, vaan armon alainen. Nämä henkeytetyt opettajat esittivät selvästi monessa kohdassa uuden luomuksen vapautta sanoen, ”Älköön siis kukaan teitä tuomitko syömisestä tai juomisesta, älköön myöskin minkään juhlan tai uuden kuun tai sapatin johdosta, jotka vain ovat tulevaisten varjo, mutta ruumis (todellisuus) on Kristuksen” — Kol. 2:16,17

He tahtoivat, että seurakunta ymmärtäisi, että kaikki eri määräykset juhlien, paastojen, aikojen, vuodenaikojen ja päivien suhteen olivat osa yleisestä, esikuvallisesta järjestelmästä, jonka Jumala asetti esikuvalliselle Israelille, ja joka oli ainoastaan varjo tulevista paremmista asioista, jotka soveltuvat hengelliseen Israeliin. Juutalaisille nämä asiat olivat todellisuuksia, vahvistetut heille, ja he olivat sidotut niihin jumalallisten säädösten kautta; uudelle luomukselle ne ovat ainoastaan varjoja, opetuksia, osoittaen meille suurta toteutumista, eikä mitään muuta. Se asianhaara, että apostolit olivat halukkaat käyttämään sapattia ja juutalaisia synagogia julistaessaan Kristuksen evankeliumia, ei millään tavalla merkinnyt juutalaisen järjestelmän käytäntöön ottamista ja juutalaisen lain seuraamista säädöksenä tai pakkona uudelle luomukselle. Jos meidän aikanamme annettaisiin tilaisuus, saarnaisimme Kristusta juutalaisissa synagogissa, ei ainoastaan viikon viimeisenä päivänä, vaan ilomielin saarnaisimme juutalaisten sapattinakin, seitsemäntenä päivänä. Niin, olisimmepa valmiit saarnaamaan Kristusta pakanallisessa temppelissä, pakanallisena juhlapäivänä, mutta emme pitäisi sitä pakanallisten oppien sen enempää kuin pakanallisten juhlapäivienkään käytäntöön ottamisena.

Mitä viikon ensimmäiseen päivään tulee, jota on yleisesti kristittyjen kesken pidetty sapatti- eli lepopäivänä, on kokonaan erehdys väittää, että se päivä vahvistettiin ja tehtiin kristilliseksi sapatiksi roomalaiskatolisen kirkon antaman käskykirjeen kautta. On totta, että Konstantinin aikana, yli 200 vuotta sen jälkeen kun apostolit olivat kuolleet, oli muodollisuus voittanut alaa seurakunnassa niin suuressa määrin, että väärät opettajat vähitellen olivat koettaneet johtaa Herran seuraajat orjuuteen, pappisvallan alle, ja että pappisviekkkaus ja taikausko alkoivat harjoittaa melkoista vaikutusvaltaa. On totta, että sinä aikana julkaistiin nimikristittyjen kesken sen sisältöinen määräys, että heidän piti käyttää viikon ensimmäistä päivää uskonnollisia töitä varten jne. ja kieltää ruumiillinen työ, paitsi maalla, jossa viljan korjaamista voitiin pitää välttämättömänä työnä. On totta, että tämä pieni orjuuden alku ja julistus siitä, että kristittyjen kesken oli viikon ensimmäinen päivä astunut juutalaisten seitsemännen päivän sijaan, johti vähitellen ajattelemaan, että jokainen Jumalan käsky juutalaisille seitsemännen päivän suhteen koski Jeesuksen seuraajia viikon ensimmäiseen päivään nähden.

Mutta viikon ensimmäisen päivän asianmukainen viettäminen alkoi jo kauan ennen Konstantinin aikaa, ei pakosta, vaan vapaasta valinnasta — etuna. Se asianhaara, että Herra nousi kuolleista viikon ensimmäisenä päivänä, olisi jo vaikuttanut sen juhlapäivänä pitämiseen hänen seuraajainsa keskuudessa muistutuksena heidän toivonsa elvyttämistä; mutta sitä paitsi se liittyi siihen asianhaaran, että hän ylösnousemisensa päivänä kohtasi uskollisiaan ja selitti heille kirjoituksia, ja muutamat hänen uskollisistaan muistuttelivat jälkeensä tuota siunausta sanoen, ”Eikö sydämemme ollut meissä palava, kun hän puhui meille tiellä ja selitti meille kirjoitukset?” (Luuk. 24:32) Ensimmäisenä viikonpäivänähän kaksi opetuslasta kohtasi hänet matkalla Emmaukseen; silloinhan hän ilmestyi lähellä hautaa vaimoille, molemmille Marioille; silloin hän näkyi Maria Magdalenalle puutarhurina; ja silloin apostolit tunsivat hänet tavallisessa kokouksessaan jne. He odottivat kokonaisen viikon ylösnousseen Mestarinsa enempiä ilmestyksiä, mutta ketään ei tullut, ennen kuin seuraavan viikon ensimmäisenä päivänä, jolloin hän jälleen näkyi yhdelletoista. Ja siten tapahtuivat, mikäli tiedämme, melkein kaikki Herramme ilmestyk-

set veljille viikon ensimmäisenä päivänä. Sen tähden ei ole ihmeellistä, että alkuseurakunta ilman käskyä Herran tai apostolien puolelta otti tavaksi kokoontua viikon ensimmäisenä päivänä sen riemun muistoksi, joka syttyi heissä Herramme ylösnousemisen kautta, sekä myös muistoksi siitä, kuinka heidän sydämensä olivat palavat, kun hän sinä viikon päivänä selitti heille kirjoituksia.

Vieläpä he sinä päivänä jatkoivat ”leivän murtamisen” muiston viettämistä — ei pääsiäis- eli Herran ateriana, vaan muistona siitä, kuinka he tulivat siunatuiksi Emmauksessa, kun hän mursi leipää heille ja heidän silmänsä avautuivat ja he tunsivat hänet, ja kuinka he jälleen tulivat siunatuiksi, kun hän mursi leipää heidän kanssaan yläsalissa ja antoi heille tyydyttäviä todistuksia siitä, että hän todellakin oli heidän ylösnoussut Herransa, vaikkakin muuttunut. (Luuk. 24:30,35,41-43) Me luumme, että tämä leivän murtaminen tapahtui ilolla ja riemulla — ei muistutuksena hänen kuolemastaan, vaan hänen ylösnousemisestaan. Se ei tarkoittanut hänen ruumiinsa murtamista ja hänen verensä vuodattamista, vaan sitä virkistyttävää totuutta, jota hän jakoi heille ja jonka kautta tulevaisuuden riemuisa toivo täytti heidän sydämensä, toivo, jonka hänen ylösnousemisensa kuolleista vakuutti heille. (”kalkkia” ei koskaan mainita samalla kun puhutaan ”leivän murtamisesta.”) Nämä kokoukset viikon ensimmäisenä päivänä olivat ilon tilaisuuksia — iloa siitä, että uusi asiointila oli alkanut sen jälkeen, kun Jeesus oli noussut kuolleista.

Mikäli seurakunta vähitellen vapautui läheisestä yhteydestä juutalaisuuden kanssa ja erityisesti Jerusalemin hävityksen ja juutalaisen järjestelmän tyhjäksi tekemisen jälkeen, sikäli väheni seitsemännen päivän merkitys sapattina, ja liittyi enemmän tai vähemmän viikon ensimmäiseen päivään ja uuden luomuksen hengelliseen lepoon ja virkistykseen, joka johtui Herramme ylösnousemisesta kirkkauteen, kunniaan ja kuolemattomuuteen.

Mitä tulee pakanoihin ylipäänsä, Jumala ei ole antanut heille erityisiä lakeja eli sääntöjä; heillä on ainoastaan sen verran, mitä on jäljellä alkuperäisestä laista, joka on kirjoitettu heidän sydämiinsä, mutta on hyvin epäselvä synnin ja kuoleman tähden, jopa melkein hävinnyt. Tähän on lisätty ainoastaan yksi käsky — ”tehkää parannus” — sillä huolta on pidetty uudesta tilaisuudesta elämään (johon voi päästä joko nyt tai tuhatvuotiskautena), ja jokainen tahallinen työ tai ajatus vaikuttaa lopulliseen tulokseen joka tapauksessa. Niille, jotka ovat vieraita Kristukselle, ei ole annettu muuta käskyä kuin tämä: ”Tehkää parannus!” Ainoastaan niille, jotka niin tekevät, Jumala puhuu edelleen, sikäli kuin heillä on korvia kuulla ja sydämiä totella hänen tahtoaan.

Mitä tulee nimikristittyjen miljooniin aikanamme, ne eivät ole voineet käsittää Jumalan armon todellista merkitystä ja uuden luomuksen nykyistä kutsua, ja hyvin yleistä on myös, etteivät he ole voineet ymmärtää uuden luomuksen lakia ja että he ovat väärin tulkinneet sen vapautta, sen vertauskuvia ym. Kristikunta on saanut vääriä käsitteitä kasteesta, Herran ehtoollisesta ym., sekä sapatista, Jumalan laista ja uuden luomuksen liitosta, ja se koettaa istuttaa näitä käsitteitä maailmaan. Selvästikään ei ollut Herran tarkoitus, että nimikristillisyyden nykyisenä aikana voisi ymmärtää nämä totuudet tai panna arvoa niille, niin kuin apostoli selittää, ”Mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva kuullut, mikä ei ole ihmisen (luonnollisen ihmisen) sydämeen noussut, ja minkä Jumala on valmistanut

niille, jotka häntä rakastavat”, eivätkä he myöskään ole käsittäneet hänen tahtoaan ja suunnitelmaansa hänen ”pienen laumansa” suhteen. ”Mutta meille on Jumala ilmaissut sen (nämä asiat) henkensä kautta, sillä henki tutkii kaikki, Jumalan syvyydetkin (Hänen hyvän, otollisen ja täydellisen tahtonsa meihin nähden nyt ja vastedes).” Kun he eivät voi käsittää korkean kutsun merkitystä eikä valituille kuuluvaa täydellisen vapauden lakia — eivät kykene panemaan arvoa näille, koska heillä ei ole Herran henkeä, emme voi ihmetellä, että muodot, uskonnolliset tavat, paastopäivät, katumusharjoitukset, erilaiset siteet, pyhäpäivät ja sapattipäivät muodostuivat kahleiksi ja siteiksi nimikristikunnalle. Ei ole ihmeellistä myöskään, että muutamat Herran totisesta kansasta, ”valituista”, ”pienestä laumasta”, myöhemmin niin kietoutuivat tähän orjuuteen, että heiltä suureksi osaksi riistettiin Jumalan lasten todellinen vapaus.

Meillä ei ole mitään viikon ensimmäisen päivän viettämistä vastaan. Päinvastoin olemme iloiset, että sitä päivää Jumalan sallimuksen kautta niin yleisesti vietetään koko sivistyneessä maailmassa. Sen päivän yleisen viettämisen johdosta on Herran harvoilla vihkiytyneillä erityisiä etuja, joita ilman he suureksi osaksi saavat olla siellä, missä sitä päivää ei vietetä niin yleisesti. Uudet luomukset voivat varmaankin kaikkialla iloita siitä, että heillä on tilaisuus erottaa yksi seitsemästä päivästä yksinomaan rukoilemista, hengellistä kokoontumista ym. varten. Olisi suuri vahinko kaikille Jumalan uskollisille, jos se päivä poistettaisiin yleisestä käytännöstä. Jos ei minkään muun, niin tämän syyn tähden kuuluu kaikkien, jotka ovat Herran omia, ei ainoastaan käyttää sitä päivää arvokkaasti, ymmärtäväisesti, hengelliseksi edistymiseksi ja iloksi, vaan heidän on myös käytettävä vaikutusvaltaansa sen ylläpitämisen hyväksi— pidettävä huolta, ettei heidän puoleltaan sanoin tai teoin vaikuteta niin, että sen ylläpitäminen laimenee kansan kesken yleensä.

Mutta niin kuin toiset johtuvat uskomaan, että juutalaisen liiton seitsemäs päivä kuului kaikille ihmisille pakkona, toiset ovat joutuneet samanlaiseen orjuuteen ensimmäisen päivän suhteen ja uurastavat siinä sokeudessa, että se Jumalan määräyksen kautta sai samanlaisen ulkonaisen pyhityksen kuin seitsemännellä päivällä oli juutalaisten keskuudessa heidän lakiliittonsa aikana ”palvelijain huonekuntana” — ”lain alla”, eikä armon alla. Monet, jotka todella eivät ole liiaksi uskonnollisia — eivät tunnusta vihkiytyneensä Herralle — panevat suurta painoa sellaisten huomioon ottamiselle ja he kadottaisivat kunnioituksen niitä kohtaan, jotka tunnustaisivat olevansa Jumalan lapsia, jos he jossain määrin laiminlöisivät käyttämästä hyväkseen viikon ensimmäistä päivää, rukoilemista ja ylistystä varten, käyttäen sitä sen sijaan maallisiin toimiin. Huomioon ottamalla kaikki nämä asianhaarat neuvomme niitä, jotka selvästi voivat nähdä sen vapauden, johon Kristus vapauttaa, etteivät väärinkäyttäisi vapauttaan niin, että toiset sen kautta kompastuisivat, vaan että mieluummin käyttäisivät sen Jumalan ja ihmisten edessä tilaisuuksina kasvaa armossa, tiedossa ja kaikissa hengellisissä hyveissä. Me kehotamme Herran vihkiytynyttä kansaa asianmukaisilla rajoituksilla ja niin pitkälle kuin heidän vaikutusvaltansa ulottuu, heidän perhettänsä — ei ainoastaan pieniä lapsia, vaan myös täysi-ikäisiä, uskollisesti pitämään sunnuntain. Kaikkia olisi neuvottava sellaisen päivän sopivaisuudesta hartaus ja ylistyspäiväksi, sekä myös lepopäivän tarpeellisuudesta ruumiillisesta työstä ei ainoastaan seurakunnalle, vaan myös maailmalle.

Vaikka olemmekin kokonaan vapautuneet juutalaisesta laista, voimme siitä huolimatta käsittää, että koska Herra järjesti sen, oli siihen todennäköisesti paitsi Israelille annettujen säädösten esikuvallista merkitystä yhdistetty myös jotain käytännöllisesti hyvää. Me voimme esim. nähdä esikuvallisen merkityksen niissä määräyksissä, jotka koskevat muutamia ravintoaineita eläinkunnasta, puhtaina ja sopivina ravinnoksi, ja toisia saastaisina ja sopimattomina; ja vaikka emme kenties ymmärräkään millä tavalla tai miksi toiset näistä ravintoaineista ovat sopimattomia ja epäterveellisiä, meillä on täysi syy uskoa, että asianlaita on niin, kuten esim. sikoihin, kaniineihin, ankeriaaseen ym. nähden. Me emme riko mitään lakia syömällä niitä, koska emme ole juutalaisia; siitä huolimatta pitää meidän kuitenkin olla varuillamme niihin nähden ja tarkata missä määrin ne ovat terveellisiä tai epäterveellisiä, sillä me olemme velvolliset ottamaan huomioon terveys-sääntöjä niin pitkälle kuin voimme ymmärtää niitä.

Samalla tavalla voimme nähdä, että Israelille järjestetty lepo joka seitsemäs päivä ei sisältänyt ainoastaan esikuvallista opetusta, vaan se oli myös tarpeellinen järjestely nykyisten inhimillisten olosuhteiden vuoksi. Sellaisetkin, jotka eivät ollenkaan välitä Jumalan sanasta, tunnustavat yleisesti, että lepo seitsemäntenä päivänä on hyödyksi ei ainoastaan ihmisille, vaan myös eläimille. Sen lisäksi muutamat väittävät, että tämä levon välttämättömyyden laki yhtämittäisestä työstä koskee myös muutamia elottomia kappaleita, esimerkiksi liikkuvaa rautatiekalustoa ym. Me lainaamme seuraavaa ”The London Express”-lehdestä valaisemaan asiaa. Lehti sanoo:

”Kuulunee ihmeelliseltä kuulla ihmisten puhuvan väsyneestä rauta-akselista” tai ”lopen väsyneestä rautatiekiskosta”, mutta sellaista lausuntotapaa kuulee rautateillä ja konepajoissa, ja sitä pidetään oikeana. Te ette saattane kuvitella mielessänne, että eloton metalli väsy, mutta asiantuntevat henkilöt, jotka ovat perehtyneet konerakennuslakeihin, sanovat, että työ väsyttää sitä, että se tarvitsee lepoa aivan niin kuin mekin. ”Mikä oli syynä siihen, että akseli katkesi?” kysyi eräs liikennepäällikkö. ”Väsynyt metalli”, vastaa tarkastaja. Tämä vastaus on tavallinen ja useimmiten yhtäpitävä todellisuuden kanssa. Joskus akseli katkeaa tai pyörä rikkoontuu tavallista vähemmästä rasituksesta, ja tarkka tutkistelu osoittaa, ettei ollut minkäänlaista vikaa tai heikkoutta. Tästä johtavat insinöörit syyttämään ”väsynyttä metallia.” Teräksen voima saattaa väsyä yhtä hyvin kuin ruumiin lihakset, ja metalli, joka ei saa lepoaan, lakkaa tekemästä palvelusta ja saattaa aiheuttaa suurta vaaraa. Ainakin insinöörit sanovat niin, ja he väittävät, että molekyylien keskinäinen yhteys metallissa heikkenee, kunnes se katkeaa, ellei se saa levätä. Silloin asettuvat vaikeudet.

Ranskassa määrättiin sinä uskottomuuden aikana, joka tuli tasavallan kanssa, että Raamatun sapatti joka seitsemäs päivä oli poistettava ja sen sijaan pidettävä joka kymmenettä päivää lepopäivänä; mutta tämä huomattiin riittämättömäksi ja kuinka paljon ranskalaiset halusivatkin laskea metrijärjestelmän mukaisesti, he älysivät pian, että luonolla on oma tapansa ja että se osoittaa seitsenlukua ja hyväksyi sen jollain selittämättömällä tavalla. He huomasivat esim., että käänne kuumeessa sattui 7:ntenä, 14:ntenä, tai 21:ntenä päivänä, ja että jollei käännettä parempaan tapahtunut 35:ntenä päivänä tai sitä

ennen, tavallisesti seurasi kuolema. He eivät kyenneet muuttamaan sitä, eivätkä saaneet kuumetta saavuttamaan käännekohtaa kymmenjärjestelmän mukaan.

Kaukana siitä, että tahdomme puolustaa kristillisen sunnuntain poistamista, kehoitamme säilyttämään se etuna luonnolliselle ihmiselle, sekä hengellisenä etuna uudelle luomukselle. Meidän vaatimuksemme on, ettei tehdä mitään, joka millään tavalla tai missään määrin estäisi tai syrjäyttäisi tätä suurta siunausta, joka on tullut meille välillisesti juutalaisen lain kautta. On totta, että olisimme iloisia, jos kaikki voisivat pitää pyhäpäivää sellaisena päivänä, jolloin vapaaehtoisesti tahtoisivat rukoillen palvella Herraa, mutta kun enemmistö ei voi pitää sitä sellaisena, voimme kuitenkin sallia heidän levätä heitä vahingoittamattomassa sokeudessa tämän asian suhteen, sokeudessa, joka oikeastaan voi olla heidän hyödykseen.

Uudet luomukset eivät tarvitse mitään erityistä neuvoa sen päivän oikean käyttämisen suhteen, koska heidän elämänsä kokonaisuudessaan on vihitty ja pyhitetty Herralle ja hänen palvelukseensa. Kun he eivät vaella lihan, vaan hengen mukaan, he koettavat erityisesti käyttää sellaista edullista tilaisuutta kirkastaakseen Jumalaa ruumiissaan ja hengessään, jotka kuuluvat hänelle. Ylistys, kiitos, esirukoukset ja kehotukset sopusoinnussa Jumalan sanan ja suunnitelman kanssa ovat paikallaan. Mutta me emme vaadi, että Herran päivää eli sunnuntaita yksinomaan käytetään uskonnollisia hartausharjoituksia varten. Jumala ei ole määrännyt sitä, eikä kellään toisellakaan ole oikeutta tehdä sitä. Kuitenkin, siellä missä sydämemme on, siellä missä myötätuntonne ja rakkautemme on, siellä on meidän ilomme olla, ja me voimme varmuudella otaksua, että jokaiselle uuden luomuksen jäsenelle on suurin ilo ja huvi olla yhdessä ja yhteydessä Herran ja veljien kanssa, ja että hän niin muodoin hyvin harvoin unohtaa tulemisen heidän yhteyteensä, kuten Raamattu kehottaa, kuitenkin käskemättä. — Hebr. 10:25

Se, minkä teemme vapaaehtoisesti niin kuin Herralle, käskemättä, on sitä suurempi todistus rakkaudestamme ja uskollisuudestamme Herraa ja hänen omiansa kohtaan; ja varmasti hän arvostelee asiaa sen mukaan. Monella uuden luomuksen jäsenellä on lapsia tai holhokkeja hoidossaan, ja näitä olisi neuvottava oikeudenmukaisesti siitä, mikä on sopivaa sinä päivänä, mitkä ovat sen edut sekä mahdolliset vapaudet, joita he saavat nauttia. Mikään ei Jumalan sanassa anna tukea väkivaltaiselle pakolle, joka on tunkeutunut kristillisiin koteihin puhtaasti (puritaanisen) sapatin nimellä, jonka lakien mukaan hymyileminen sinä päivänä olisi syntiä, oman lapsensa suuteleminen rikos, hiljaisen kävelyretken tekeminen tai puun alla istuminen luontoa ihailien häväistys, vaikkakin kääntäisimme katseemme luonnosta luonnon Herraan. On hyvä, ettemme asettuessamme loitolle näin väärästä käsityksestä mene vastakkaiseen äärimäisyyteen, niin kuin monet tekevät, hyväksyen pilan, erilaiset pelit, maailmallisen soiton tai minkä työn tahansa, jonka voisi tehdä toisena päivänä. Uusien luomusten lasten pitäisi kaikella järkevällä tavalla heijastaa terveen järjen henkeä, jonka Jumala on luvannut heidän vanhemmilleen pyhän hengen ja totuuden sanan kautta. Viikon ensimmäisen päivän viettäminen ymmärtäväisesti ja arvokkaasti, lepopäivänä, hengellisen ja siveellisen edistymisen päivänä sekä keskinäisessä seurustelussa perheen ja Herran perheen jäsenten, uuden luomuksen kanssa, tuottaa varmasti siunausta niille, jotka niin tekevät.

Toisen painavan syyn pyhäpäivän viettoon nähden muodostavat valtioiden lait. Monissa valtioissa on erityisiä lakeja ja määräyksiä sunnuntain viettämisen suhteen. Herran kansan on oltava lainkuuliainen kansa – eikä suinkaan vähemmän kuin muut, vaan enemmän, kaikissa asioissa, jotka eivät sodi sen omaatuntoa vastaan. Jos sen tähden siviililaki määräisi kaksi tai kolme lepopäivää viikossa, uusi luomus viettäisi ne ja pitäisi järjestelyä siunauksena, joka lisäisi sen hengellisen kehityksen tilaisuuksia. Mutta koska ne ovat maallisia määräyksiä, eikä jumalallisia käskyjä, uuden luomuksen ei tarvitse tuntea itseään sidotuksi pitämään niitä yli sen, mitä maallinen laki määrää niiden viettämisestä.

Israelin sapatti esikuvallinen

Olemme jo nähneet, että Siinain vuorella julistetut juutalaisen sapatin velvoitukset annettiin ainoastaan Israelille eikä millekään muulle kansalle, eivätkä ne siis olleet sitovia millekään muulle kansalle kuin juutalaisille. Sen ensimmäinen viettäminen, josta Raamatussa kerrotaan, tapahtui sen jälkeen kun juutalaisille annetun lain ensimmäinen osa – pääsiäinen – oli asetettu. Kun Israel oli jättänyt Egyptin ja tullut korpeen, se sai ensimmäisen opetuksensa lepopäivän viettämisestä mannan keräämisen yhteydessä, ennen kuin he tulivat Siinain vuorelle, jossa Jumalan kymmenen käskyä annettiin. Aadammille, Eenokille, Nooalle, Aabrahamille, Iisakille tai Jaakobille ei sanottu mitään sapatin viettämisestä. Siitä ei mainita välittömästi eikä välillisesti. Ainoa aikaisempi ”sapatti” sanan mainitseminen oli luomiskertomuksen yhteydessä, jossa meille sanotaan, että Jumala lepäsi seitsemäntenä päivänä, josta me jo olemme nähneet, ettei se ollut 24-tuntinen päivä, vaan seitsemäntuhattu vuotinen päivä.

Antaessaan Israelille määräyksen levosta seitsemäntenä päivänä Jumala osoitti sopu-soinnun heidän 24-tuntisen ajan pitämisensä ja hänen oman leponsa välillä laajemmassa ja korkeammassa asteessa, mikä johtaa meitä tekemään sen johtopäätöksen, että paitsi sitä siunausta, jonka Israel sai jokaviikkoisen lepopäivän kautta, siinä oli sen lisäksi esikuvallinen opetus uudelle luomukselle, niin kuin todella tapaamme esikuvallisia opetuksia tämän kansan ja sen lakien jokaisen piirteen yhteydessä.

Seitsemäs päivä, seitsemäs kuukausi ja seitsemäs vuosi, olivat kaikki laissa huomattavia. Seitsemäs päivä lepopäivänä työstä, levon aikana ruumiille; seitsemäs kuukausi sinä, jolloin sovitusuhri toimitettiin, jotta heillä olisi lepo synnistä; ja seitsemäs vuosi, jona tuli vapaus orjuudesta. Sitä paitsi, niin kuin jo olemme nähneet, seitsemäs vuosi kerrottuna itsensä kanssa ($7 \times 7 = 49$) johti viidenteenkymmenenteen eli riemuvuoteen, jona kaikki kiinnityskirjat, saatavat ja tuomiot asianomaisia henkilöitä kohtaan kumottiin, ja jokaisen perheen sallittiin palata omalle maatilalleen, vapautettuna kaikista aikaisempien erehdyksien, vääryyksien ym. seurauksista. Olemme jo nähneet, että Israelin riemuvuoden vastakuvana tulee olemaan tuhatvuotisvaltakunta aikoineen, kaiken ennalleenasettamiseksi, ”joista Jumala ikiajoista asti on puhunut pyhän profeettainsa suun kautta”, jolloin vastakuva on äärettömän paljon suurempi kuin esikuva ja soveltuva koko ihmiskuntaan.

Tarkastakaamme nyt erityisesti esikuvallista seitsemättä päivää. Samoin kuin seitsemäs vuosi, sekin johtaa ($7 \times 7 = 49$) 50:nteen eli riemupäivään, joka käsittää saman ajatuksen kuin seitsemäs päivä, nimittäin ajatuksen levosta, mutta perusteellisemmin.

Mikä siunaus vertauskuvattiin luonnollisen Israelin seitsemännen päivän sapatin eli levon kautta hengelliselle Israelille? Apostoli vastaa tähän kysymykseen (Hebr. 4:1-11) sanoessaan, ”Varokaamme siis, koska lupaus päästä hänen lepoonsa (sapattiin) vielä pysyy varmana, ettei vain havaittaisi kenenkään teistä jääneen taipaleelle... Sillä me pääsemme lepoon (pitämään sapattia)... Koska siis varmana pysyy, että muutamat pääsivät siihen, ja ne, joille hyvä sanoma ensin julistettiin, eivät päässeet siihen tottelemattomuuden tähden... Niin on Jumalan kansalle sapatinlepo varmasti tuleva. Sillä joka on päässyt hänen lepoonsa, on saanut levon teoistaan, hänkin, niinkuin Jumala omista teoistaan. Ahkeroikaamme siis päästä siihen lepoon, ettei kukaan lankeaisi seuraamaan samaa tottelemattomuuden esimerkkiä.” Tässä apostoli esittää meille kahdenlaisen opetuksen: 1) Että meidän etumme on nyt päästä lepoon; ja todellisuudessa nauttivat kaikki, jotka ovat totuudessa ottaneet vastaan Herran ja kokonaan lepäävät luottamuksessa häneen, vastakuvallisesta sapatista eli levosta nykyisessä ajassa — uskon levosta, 2) Hän myös osoittaa meille sen asianhaaran, että tämän nykyisen levon säilyttämiseksi ja vakuuttaaksemme itsellemme pääsyn iäiseen sapattiin, ”sapatinlepoon, joka vielä on odotettavana Jumalan kansalla,” taivaanvaltakuntaan, meille on välttämätöntä pysyä Herrassa — yhä edelleen harjoittaa uskoa ja tottelevaisuutta häntä kohtaan.

Ei ole tarpeellista osoittaa uuden luomuksen jäsenille, milloin ja kuinka he tulevat uskon lepoon, milloin ja kuinka Jumalan rauha, joka käy kaiken ymmärryksen yli, alkoi hallita heidän sydämissään, ja täydellinen luottamus häneen alkoi poistaa pelkoa ja tyytymättömyyttä. Se alkoi silloin, kun täydellisesti otimme vastaan Herran Jeesuksen, jonka kautta syntimme peitettiin meidän hyväksemme lasketun lunastajan, Messiaan ansion kautta; se kasvoi, mikäli aloimme tuntea hänet uuden luomuksen pääksi ja Aabrahamille annetun lupauksen perilliseksi sekä itseämme Jumalan kutsumiksi, olemaan hänen kansaperillisiä tässä siunauksen valtakunnassa. Täydellinen lepo eli sapatin ilo tuli, kun me jätimme kaikkemme Herralle ja hyväksyimme hänen johtonsa kaidalla tiellä valtakuntaan. Siinä lepäsimme omista teoistamme, kaikista ponnistuksista vanhurskauttaa itse itsemme; me tunnustimme, että olimme epätäydelliset ja arvottomat saamaan Jumalan armoa ja kykenemättömät tekemään itseämme arvolliseksi. Silloin otimme kiitollisuudella vastaan Jumalan armon, joka tarjottiin meille Kristuksen Jeesuksen, meidän Herramme lunastuksen kautta, otimme tämän luvattun armon avuksi aikanaan ja sitouduimme Jeesuksen opetuslapsiksi seuraamaan hänen askeleitaan ”kuolemaan asti.”

Apostoli selittää, että me olemme tulleet lepoon, samoin kuin Jumala lepäsi teoistaan. Olemme jo nähneet, että Jumala lepäsi luomustyöstä sen jälkeen, kun hän oli päättänyt sen luomalla ihmisen kuvakseen. Hän on sen jälkeen sallinut synnin ja kuoleman vahingoittaa puhdasta luomaansa. Hän ei ole kohottanut voimansa käsivartta estääkseen tämän työn edistymistä, eikä myöskään sitoakseen ja estääkseen Saatanaa, tuota suurta viettelijää. Jumala lepää, odottaa — jättäen kokonaan Messiaalle työn täydentämisen. Me tulemme uskon kautta Jumalan lepoon, kun Kristuksessa tunnemme Jumalan voidellun,

joka on valtuutettu tekemään koko tämän työn, ei ainoastaan meidän edestämme (uuden luomuksen, hänen ruumiinsa jäsenten edestä), vaan myös koko ihmiskunnan siunaamisen ja ennalleenasettamisen työn — joka tahtoo ottaa vastaan Jumalan armon hänen kauttansa.

Me näemme selvästi, missä lepomme uuden luomuksen erityisinä jäseninä alkoi, mutta on hyödyllistä, että luomme silmäyksen myös taaksepäin ja otamme huomioon, missä tämä lepo alkoi uuteen luomukseen nähden kokonaisuudessaan. Me näemme, että apostolit nauttivat jonkin verran lepoa ja luottamusta Herran ollessa heidän kanssaan lihassa, mutta se ei ollut täydellistä lepoa. He iloitsivat, koska ylkä oli heidän keskuudessaan, iloitsivat hänessä, vaikkeivät ymmärtäneetkään hänen rakkautensa ja palveluksensa pituutta ja leveyttä. Kun Mestari kuoli, hävisi heidän leponsa, ilonsa ja rauhansa, ja heidän omien sanojensa mukaan kaikkiin heidän pettymyksiinsä oli syy: ”Me toivoimme hänen olevan sen, joka oli lunastava Israelin”, mutta he olivat pettyneet. Kun hän oli noussut ylös kuolleista ja ilmestynyt heille sekä todistanut ylösnousemisensa, heidän epäilyksensä ja pelkonsa alkoivat hälvetä, mutta heidän ilonsa ja rauhansa ei palannut täydessä määrässä. He olivat hämmentyneet. Kuitenkin he kuulivat ja tottelivat kehotusta viipyä Jerusalemissa, kunnes heidät puettaisiin voimalla ylhäältä.

He jäivät odottamaan — kuinka kauan? Me vastaamme, että he odottivat seitsemän kertaa seitsemän päivää — 49 päivää, ja seuraavana, 50:ntenä päivänä, riemusapattipäivänä, Jumala täytti armostarikkaan lupauksensa ja salli niiden, jotka ovat vastaanottaneet Jeesuksen, päästä hänen lepoonsa, pitämään uuden luomuksen korkeampaa sapattia. He pääsivät hänen lepoonsa vastaanottamalla helluntaisiunauksen, joka puhui ”rauhasta Jeesuksen Kristuksen kautta”, joka ilmaisi heille, että vaikka Jeesus oli kuollut syntisten edestä ja astunut taivaaseen ja oli näkymätön heidän silmilleen, Jumala oli kuitenkin hyväksynyt hänet, ottanut vastaan hänen uhrinsa syntien edestä; ja että he siten saattoivat levätä sen työn ansion nojalla, jonka hän oli täyttänyt — levätä vakuutettuina siitä, että kaikki Jumalan lupaukset ovat kyllä ja aamen hänessä ja hänen kauttaan, levätä, vakuutettuina siitä, että heidän omat syntinsä ovat anteeksiannetut ja että Jumala ottaa heidät vastaan. Tämä vakuutti heitä myös siitä, että kaikki erinomaisen suuret ja kalliit lupaukset, jotka ovat Jeesuksessa yhdistetyt, tulevat täyttymään ja että he saavat kunniakkaasti ottaa osaa siihen, kun heidän sydämensä ovat hyvin puhdistetut armon kautta, jos he puolestaan osoittautuvat uskollisiksi sopimukselle ja ”lujittavat kutsumisensa ja valitsemisensa” pysymällä Kristuksessa — tottelemalla Jumalan tahtoa.

Kaikki uuteen luomukseen kuuluvat, jotka ovat vastaanottaneet pyhän hengen, ovat silloin päässeet vastakuvalliseen lepoon, ja sen sijaan, että enää nauttisivat seitsemännen päivän ruumiillisesta levosta, he nauttivat nyt alituisesta levosta sydämässä, mielessä ja uskossa Jumalan Poikaan. Siitä huolimatta tämä lepo ei ole maali, täydellinen vastakuva. Suuri ”sapattilepo”, joka on Jumalan kansalla odotettavana, tulee lopussa kaikille niille, jotka ilolla päättävät juoksunsa. Sillä aikaa täytyy uskon levon jatkaa, sillä se on esimaku ja vakuutus sitä seuraavasta levosta. Sen voimassapitäminen ei vaadi ainoastaan kyvynmukaista tottelevaisuutta ajatuksissa, sanoissa ja toiminnassa, vaan myös luottamusta Herran armoon. Siten voimme vahvistua Herrassa ja hänen vahvuutensa voimassa vael-

taaksemme hänen askeleissaan. Meidän leponamme ja luottamuksenamme tulee olla se, että hän on sekä voimallinen että halukas auttamaan meitä tulemaan voittajiksi sekä antamaan meidän saada osan suuresta tehtävästä vastakuvallisena riemuvuotena.